

Sant Andreu de Bellveí (jaciment romà)

Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al mateix indret de l'església
Emplaçament Des del mas Comelles cal seguir un camí vora el riu.

Coordenades:

Latitud: 41.77076
Longitud: 1.99067
UTM Est (X): 416110
UTM Nord (Y): 4624817

Classificació

Número de fitxa 08034 - 50
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle I-V
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 012A00039

Fitxes associades:

[Sant Andreu de Bellveí \(església i rectoria\)](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dl., 26/04/1999 - 02:00

Descripció

Durant el treball de camp s'han identificat fragments de teula romana (tegula) i de dolium entre el material de reble dels murs laterals de l'església. Concretament a la part de ponent. L'església, d'origen romànic, es troba en un estat ruïnós i coberta de verdissa, fet que impedeix la identificació de possibles restes anteriors a la construcció romànica.

Observacions:

-Fora interessant fer una prospecció arqueològica més intensa al voltant d'aquesta zona per tal de localitzar altres jaciments romans que poguessin estar relacionats amb el fenomen termal.

Història

Cal suposar un origen romà de l'assentament en aquest indret. Així ho fa pensar la troballa de material d'època romana utilitzat com a reble en els murs de l'església. Probablement es tractava d'un lloc de culte anterior al cristianisme o bé d'una petita vil·la. L'indret és més aviat poc apte per al conreu. Això fa pensar que la funció de l'assentament no era principalment l'explotació agrícola, sinó més aviat de tipus religiós o bé relacionat amb el riu. Cal indicar l'existència de diferents indrets pròxims amb aigües atemperades: la Font Calda (prop del molí del Blanquer), l'antic mas Aigües Calentes (prop de Monistrol de Calders) i el topònim Aquas Caldas (documentat al segle XI també prop de Monistrol). El mateix topònim de Monistrol sol associar-se amb un centre monacal de tradició paleocristiana. Sembla, doncs, que és l'atractiu termal el que justificaria una ocupació més o menys intensa d'aquesta zona durant l'època romana. Aquest fet és important ja que confirmaria l'etimologia més acceptada del nom de Calders (el riu, el castell i posteriorment el poble), la que deriva de Caldarios, és a dir lloc calent. La primera notícia documental referida a l'església de Sant Andreu és el testament de Guillem Ramon, senyor de Calders, del 1105. El manteniment de l'església es costejava amb les donacions que feien els Calders així com els pagesos de la contrada. Des del segle XV fou sufragània de l'església parroquial de Calders.

Bibliografia

- Calders, un municipi entre el Pla de Bages i el Moianès, pp. 62-64.
- Catalunya romànica, vol. XI, (Bages), Barcelona, 1984, p. 135.
- GAVIN, J.M. Inventari d'esglésies. Bages, vol V, Artestudi ed., Barcelona, 1979, p. 39.
- VILLEGAS, F. El romànic del Bages, ed. Sobrerroca, Manresa, 1982, pp. 59-60.

